

КОНСТРУКТИВНІСТЬ ТРАДИЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В СУЧАСНИХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ

Наближення до сучасних європейських цінностей, європейського буття реалізується на шляхах поглиблення розуміння та освоєння, з одного боку, особливостей культурних традицій, європейськості національно-культурного українського буття, а з іншого – універсальних цінностей європейського світу. Сучасні євроінтеграційні процеси України цілком виправдано можуть і повинні розглядатися саме як повернення до сім'ї цивілізованих європейських народів, повернення, закорінене в історичних та культурних здобутках українського народу.

Повнота, адекватність сприйняття та збагачення відмінностей європейської ментальності, європейських культур від українських традицій можуть бути різними за їхнім ступенем. Але стати і бути європейцем для українця, у повному сенсі цього поняття, означає не пропорційне звуження національного культурного простору та «переселення» в інші культурні світи, а навпаки – поглиблення і розширення якраз умов та перспектив національно-культурного досвіду особистісного буття. Бути європейцем – практично реалізувати інтелектуально-духовні здобутки, індивідуальні зусилля сприйняття і переосмислення цінностей інших культур у просторі збагачення розуміння вимірів національно-культурного буття та поглиблення внутрішнього душевно-духовного життя, переконань та переконаностей особистості. Так, лейтмотивом європейськості національно-культурно вихованої та вмотивованої особистості покликані слугувати взаємоприйнятливі ідеї самоцінності людської особистості, громадянськості соціального суб'єкта.

Змістовну евристичну роль у цьому відношенні може виконувати, на наш погляд, запропонований Полем Рікером підхід: «З одного боку підтримувати універсальну претензію, пов'язану з кількома цінностями, де універсальне і історичне перетинаються, з іншого боку, пропонувати цю претензію як предмет дискусії не на формальному рівні, а на рівні переконань, що стосуються конкретного життя» [1, С. 346].

(По)воєнна українська дійсність відзначена глибинними процесами якраз подальшого рефлексування, наповнення усіх сфер буття національно-культурними традиціями, пробудженням зацікавленості до українського як такого, особливо, серед молоді. Зміцненням добротверджувальних, за їхніми практичними спрямуваннями, процесами формування справжньої людяності, про що засвідчують поширення волонтерства та щирість у ставленні українців до тимчасово переселених осіб. Безперечно, ми маємо констатувати, що досвід громадянськості в умовах (по)воєнної української дійсності в статусі чинника зміцнення, стабілізації останньої, неможливо переоцінити. Як і, отже, налаштованість на індивідуально-особистісне ставлення українців до явищ та процесів громадянсько-політичного життя. Прояви громадянськості (демонстрація європейськості) – глибока переконаність у беззастережній пріоритетності особистісної відповідальності, заснованої на рішучості правдивого сприйняття та розуміння явищ і процесів громадсько-політичного життя, на збагаченнях вагомості вироблених умінь та навиків розрізнення істотного засадничо-демократичного, плюралістичного – від догматичного, від рецедивів руйнації критичного мислення та, зрештою, відвертої агресії, в усіх її проявах, як природнього самозбереження усіх тоталітарних деспотичних режимів.

Інтегративно-конструктивними чинниками рефлексивно-громадянського зміцнення європейськості українців покликані бути як успадковані, так і сучасні форми громадянської активності, їх творче поглиблення та масштабування. Це, так би мовити, унаочнює процес формування повноцінного здорового життя, дозволяє безпосередньо, у повсякденному існуванні переконуватися у вагомості зміцнення плідної життєвої позиції, життя в цілому, на шляху, нехай постривалого, але все ж більш дійсного і масштабного обмеження та

приглушення егоїстичних зазіхань і пов'язаної з егоїзмом апатії. Адже, як наголошує далі Поль Рікер: «Із запропонованої дискусії нічого не може вийти, якщо кожна із сторін не прийме, що інший, універсальний за своїми можливостями, причетний до культур, що вважаються екзотичними, шлях до можливого консенсусу може пролягати лише через взаємне визнання в плані прийнятливості, тобто через дотримання можливої істини і висловлювань сенсу, які спочатку здавалися чужими [1, С. 346].

Почуття громадянськості, його практична реалізація демонструють розуміння людиною-громадянином життєвості свого статусу – носія розвиненої громадянської свідомості, громадянської відповідальності, громадянських прав і т.д., коли актуалізуються духовно-інтелектуальні якості особистості. Як життєстійкісно цілезорієнтовуючі громадянина свідомість та досвід практичної участі в громадському житті є важливішими чинниками інтенсифікації процесів комунікації та поглиблення проявів людяності європейської солідарності.

Література

1. Рікер П. (2002). Сам як інший. Пер. з фр. В. Андрушко, О. Сирцева. Київ: Дух і літера. 458.

**Ministry of Education
and Science of Ukraine**

**National University of Life
and Environmental Sciences of
Ukraine**

**Faculty of Humanities
and Pedagogy**

**Дипломатична
академія
України**

**NATIONAL UNIVERSITY OF LIFE
AND ENVIRONMENTAL SCIENCES OF UKRAINE**

Faculty of Humanities and Pedagogy

Department of Philosophy and International Communication

**INTERNATIONAL AND INTERCULTURAL COMMUNICATION
IN SHAPING UKRAINE'S IMAGE:
DEVELOPMENT STRATEGIES**

**MATERIALS
OF THE INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE**

May 01, 2025

Kyiv

Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку: зб. матеріалів Міжнародної наук.-практ. конф. Київ, 01 травня, 2025 р. Київ: Міленіум, 2025. 178с.

Збірник укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Міжнародна і міжкультурна комунікація у формуванні іміджу України: стратегії розвитку», що її провела кафедра філософії та міжнародної комунікації гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції.

Видання розраховано на науковців, викладачів, аспірантів, студентів.

The collection is compiled on materials of the International scientific and practice conference «International and intercultural communication in shaping Ukraine's image: development strategies» a held by the Department of Philosophy and International Communication of the Faculty of Humanities and Pedagogy of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. All the materials are synchronized with the guidelines of the conference.

Forscientists, lecturers, postgraduates, students.

Редакційна колегія:

Шинкарук В.Д., д-р філ. наук, проф. (голова); Балалаєва О. Ю., канд. пед. наук, доц., Вакулик І.І., канд. філ. наук, доц.; Культенко В.П., канд. філос. наук, доц., Лаута О.Д., канд. філос. наук, доц., Савицька І.М., канд. філос. наук, доц., Христюк С.Б., канд. іст. наук, доц.

Схвалено до друку на засіданні вченої ради
гуманітарно-педагогічного факультету, протокол № 9 від 17.04.2025

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, покликання на них і засвідчують відсутність плагіату.

Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів.

© НУБіП України, 2025
© Автори, 2025